

Lehdistötiedote

Luxemburg, 26. marraskuuta 2020

Meriympäristön suojeleminen on jäänyt EU:ssa pinnalliseksi

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tänään julkaiseman tuoreen erityiskertomuksen mukaan EU:n toimet eivät ole johtaneet merkittävien meriekosysteemien ja elinympäristöjen elpymiseen. Meriympäristön suojeleminen koskeva EU:n kehys jää liian pinnalliseksi, eikä sen avulla ole saatu ennallistettua meriympäristöä hyvään tilaan. Lisäksi EU:n varoilla tuetaan vain harvoin meriympäristön lajien ja merellisten luontotyyppien säilyttämistä. Tarkastajat havaitsivat, että suojellut merialueet tarjoavat tosiasiallisesti vain vähän suojaa ja että liikakalastus jatkuu varsinkin Välimerellä.

EU on sitoutunut suojelemaan meriympäristöä ympäristö- ja kalastuspolitiikkajensa avulla. Sen keskeiset ympäristöä koskevat toimintalinjat on vahvistettu meristrategiapuite-direktiivissä sekä lintu- ja luontodirektiiveissä. Toimintalinjoihin sisältyy suojeltujen merialueiden verkoston perustaminen. EU:n yhteisellä kalastuspolitiikalla pyritään varmistamaan, että kalastustoimet ovat ekologisesti kestäviä. Lisäksi sillä pyritään minimoimaan kalastustoimien vuoksi meriekosysteemiin kohdistuvat haittavaikutukset sekä asetetaan käyttöön rahoitusta. EU ei kuitenkaan ole onnistunut pysäyttämään biologisen monimuotoisuuden köyhtymistä Euroopan merissä.

“Taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöön liittyvän merkityksensä vuoksi meret ovat todellinen aarre. EU ei kuitenkaan ole toistaiseksi kyennyt toimillaan ennallistamaan Euroopan meriä hyvään tilaan eikä palauttamaan kalastusta kestäväälle tasolle”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen João Figuera. “Tarkastuksemme nostaa selvästi esiin varoitusmerkkejä EU:n meriensuojelun osalta.”

EU:n kehys suojaa merten biologista monimuotoisuutta käytännössä vain rajoitetusti. Yli 3 000 suojeltua merialuetta ovat todennäköisesti kuvaavimpia esimerkkejä meriympäristön suojeleminen piteistä. Suojellut merialueet muodostavat laajan verkoston, mutta tarkastajien mukaan suojeleminen jää pinnalliseksi. Havainto vastaa Euroopan ympäristökeskuksen (EEA) äskettäistä arviota, jonka mukaan alle prosenttia Euroopan suojelluista merialueista voidaan pitää täysin

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Kertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

suojeltuina. Toimiakseen vaikuttavalla tavalla suojeltujen merialueiden pitäisi riittävässä määrin kattaa EU:n vaarantuneimmat meressä elävät lajit ja niiden elinympäristöt ja olla hyvin hoidettuja. Suojelluilla alueilla olisi tarvittaessa myös rajoitettava kalastusta. Tästä tilanteesta ollaan kuitenkin vielä kaukana.

Myöskään sääntelyvälineet, joilla yhdistetään merien biologista monimuotoisuutta koskeva EU:n toimintapolitiikka yhteiseen kalastuspolitiikkaan, eivät toimi hyvin käytännössä. Tarkastajien tutkimilla merialueilla näiden välineiden käyttö ei toistaiseksi ole ollut onnistunutta. EU:n lainsäädäntöön sisältyy säännöksiä uhanalaisista lajeista ja niiden elinympäristöistä. Säännökset on laadittu yli 25 vuotta sitten eikä niissä oteta huomioon viimeaikaisia tieteellisiä tietoja.

Kalastuksella on huomattava vaikutus meriympäristöön. Yhteinen kalastuspolitiikka on alkanut parantaa kalakantoja Atlantilla, mutta Välimeren alueella ei ollut havaittavissa olennaisia merkkejä edistymisestä. Kalastus on Välimerellä määrältään yli kaksinkertaista kestävään tasoon nähden. Euroopan ympäristökeskus raportoi hiljattain, että vain kuusi prosenttia Välimeren arvioiduista kannoista täytti kestävää enimmäistuottoa koskevat perusteet.

Vaikka EU:n toimintapolitiikkojen mukaan EU:n rahoituksella olisi tuettava meriympäristön suojelua, vain pieni osuus varoista kohdistetaan tähän tarkoitukseen. Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta (EMKR) myönnettiin noin kuusi miljardia euroa kaudeksi 2014–2020. Tarkastajat arvioivat kuitenkin, että tarkastuskäynnin kohteena olleissa neljässä maassa (Espanja, Ranska, Italia ja Portugali) vain kuusi prosenttia varoista oli käytetty toimenpiteisiin, jotka liittyvät välittömästi suojelutoimenpiteisiin. Lisäksi kahdeksan prosenttia rahoituksesta oli suunnattu toimenpiteisiin, joilla ei ollut yhtä välitöntä vaikutusta meriympäristön säilyttämiseen. Tästä osuudesta jäsenvaltiot olivat käyttäneet alle kaksi miljoonaa euroa (0,2 prosenttia) kalastuksesta meriympäristöön kohdistuvien vaikutusten rajoittamiseen. EU:n rahoituksella voidaan kuitenkin saada aikaan konkreettisia tuloksia. Tämän osoittavat esimerkit onnistuneista hankkeista, jotka on rahoitettu EU:n Life- ja Interreg-ohjelmista.

Taustatietoja

”Merellä” tarkoitetaan tässä lehdistötiedotteessa sekä Atlantin valtameriä että muita Euroopan merialueita.

Tarkastus kattoi ajanjakson, joka alkoi meristrategiapuitedirektiivin hyväksymisvuodesta 2008 ja päättyi maaliskuussa 2020. Tarkastuksessa keskityttiin Biskajanlahteen ja Iberian niemimaan rannikkoon, Makaronesiaan sekä läntiseen Välimereseen. Tarkastajat tekivät tarkastuskäynnin jäsenvaltioihin, joilla on rantaviivaa näillä merialueilla: Espanjaan, Ranskaan, Italiaan ja Portugaliin.

Vuosi 2020 oli EU:lle merkittävä meriympäristöä koskevien tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Vuonna 2021 järjestetään biologista monimuotoisuutta koskevan Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen sopimuspuolten kokous. Tämä tarkastuskertomus varmasti tukee tulevista vaihtoehdoista käytäviä keskusteluja.

Eryityskertomus 26/2020: ”Meriympäristö: suojelu on EU:ssa laaja-alaista mutta jää pinnalliseksi” on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.

Tilintarkastustuomioistuin on vastikään julkaissut [kertomuksen viljelyalueiden biologisen monimuotoisuuden köyhtymisestä](#).

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetystä suosituksesta pannaan täytäntöön.

Kertomusta koskevat tiedustelut

Vincent Bourgeois – sähköposti: vincent.bourgeois@eca.europa.eu
puhelin (+352) 4398 47502 / matkapuhelin (+352) 691 551 502